

שיר השירים רבה פרשה ב
 פ' יג ד מאהל מועד, אמר ר' אלעזר אע"פ שנתנה התורה מסיני לא נענשו ישראל עליה עד
 שנתפרשה להם באהל מועד, לדיוטגמה שהיא כתובתה ומחותמת ונכנסה למדינה
 ולא
 נתחייבו עליה בני המדינה עד שנתפרשה להם במדינה, כך אע"פ שהתורה נתנה
 בהר
 סיני לא נענשו עליה עד שנתפרש להם באהל מועד, הה"ד עד שהבאתיו אל בית
 אמי,
 זה הר סיני, ואל חדר הורתי, זה אהל מועד שמשם נתחייבו ישראל על ההוראה.

ויקרא רבה פרשה א
 פ' יג יג מה בין נביאי ישראל לנביאי או"ה ר' חמא בר חנינא ורבי יששכר דכפר מנדי
 רבי חמא בר חנינא אמר אין הקב"ה נגלה על או"ה אלא בחצי דיבור כמה דתימר
 (שם כג) ויקר אלהים אל בלעם אבל נביאי ישראל בדבור שלם שנאמר ויקרא אל
 משה, ור' יששכר דכפר מנדי אמר כך יהא שכרן אין לשון ויקר אלא לשון טומאה
 כמה דתימר (דברים כג) אשר לא יהיה טהור מקרה לילה אבל נביאי ישראל
 בלשון
 קדושה בלשון טהרה בלשון ברור בלשון שמלאכי השרת מקלסין בו להקב"ה
 כמה
 דתימר (ישעיהו) וקרא זה אל זה ואמר

ויקרא רבה פרשה א
 פ' יג י מאהל מועד, א"ר אלעזר אע"פ שנתנה תורה סייג לישראל מסיני לא נענשו עליה
 עד שנשנית באוה"מ, משל לדיוטגמה שהיא כתובה ומחותמת ונכנסה למדינה
 אין
 בני המדינה נענשים עליה עד שתתפרש להן בדימוסי של מדינה, כך אף על פי
 שנתנה תורה לישראל מסיני לא נענשו עליה עד שנשנית להם באהל מועד, הה"ד
 (שיר ג) עד שהביאתיו אל בית אמי וגו', אל בית אמי זה סיני, אל חדר הורתי
 זה אהל מועד שמשם נצטוו ישראל בהוראה.

מגילה דף לא:
 אמר לו קחה לי עגלה משלשת וגו'. אמר לפניו רבונו של עולם, תינח בזמן שבית
 המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם אמר לו כבר תקנתי להם
 סדר קרבנות, כל זמן שקוראין בהן מעלה אני עליהן כאילו מקריבין לפני קרבן,
 חגיגה דף ו:
 כללות נאמרו בסיני ופרטות באהל מועד, ורבי עקיבא אומר כללות ופרטות נאמרו בסיני,
 ונשנו באהל מועד, ונשתלשו בערבות מואב.

זוהר ח"ג דף ה.
 האי דאקרי קרבן קירוב מבעי ליה או קריבות מאי קרבן. א"ל הא ידיע הוא לגבי
 חברייה קרבן מאיבון כתרין קדישין. דמתקרבי כלהו כחדא ומתקשרן דא בדא עד
 דאתעבידו כלהו חד ביחודא שלים לאתקנא שמא קדישא כדקא חזי ההוא דכתיב קרבן
 ליי' קרבן דאינון כתרין קדישין ליי' הוא לאתקנא שמא קדישא וליחדא ליה
 כדקא יאות בגין דישתכחו רחמין בכלהו עלמין ושמא קדישא יתעטר בעטרוי
 לאתבסמא כלא וכל דא בגין לאתערא רחמי ולא לאתערא דינא ובגין כך ליי' הוא
 ולא לאלקים. ליי' אן צריכין לאתערא רחמי ולא לאלקים. רחמי בעינן ולא
 דינא. אמר זכאה חולקי דשאלנא ורווחנא מלין אלין ודא ברירו דמלה. אבל הא
 כתיב {תהלים נא} זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה. זבחי

אלקים כתיב ולא זבחי יי'. אמר ליה ודאי הכי הוא קרבן אלקים לא כתיב אלא זבחי אלקים ועל דא שחיטתן בצפון, דהא זביחה הוא בגין אלקים ההוא סטר גבורה דיתבסם ויתבר רוחא דדינא ויתחלש דינא ויתגברון רחמי על דינא ועל דא זבחי אלקים לתברא חילא ותוקפא דדינא קשיא דכתיב רוח נשברה למהוי ההוא רוחא תקיפא נשברה ולא יתגבר רוחיה וחיליה ותקפיה וב"נ בעי כדין למיקם על מדבחא ברוח נשברה ויכסף מעובדוי בגין דיהוי ההוא רוחא תקיפא תבירא. וכלא בגין דדינא יתבסם ויתגברון רחמי על דינא

זבחים דף ד.

מנלן דבעינן זביחה לשמה דאמר קרא {ויקרא ג} ואם זבח שלמים קרבנו, שתהא זביחה לשם [שלמים]. ודילמא היינו שמיהו מדכתיב {ויקרא ז} המקריב את דם השלמים {ויקרא ז} הזורק את דם השלמים, ולא כתיב זבח, והכא כתיב זבח, שמע מינה שתהא זביחה לשם שלמים.

ויקרא רבה פרשה ג

פ' ה ה ושסע אותו בכנפיו לא יבדיל (שם), א"ר יוחנן ההדיוט הזה אם מריח הוא ריח כנפים נפשו קצה עליו ואת אמרת והקטיר הכהן את הכל המזבחה וכל כך למה

אלא

כדי שיהא המזבח מהודר בקרבנו של עני, אגריפס המלך ביקש להקריב ביום

אחד

אלף עולות שלח ואמר לכהן גדול אל יקריב אדם היום חוץ ממני בא עני אחד ובידו שתי תורים אמר לכהן הקרב את אלו אמר לו המלך צוני ואמר לי אל יקריב אדם חוץ ממני היום, א"ל אדוני כהן גדול ארבעה אני צד בכל יום ואני מקריב שנים ומתפרנס משנים אם אי אתה מקריב אתה חותך פרנסתי נטלן והקריבן נראה לו לאגריפס בחלום קרבן של עני קדמך שלח ואמר לכהן גדול לא כך צויתך אל יקריב אדם חוץ ממני היום, א"ל אדוני המלך בא עני אחד ובידו שתי תורים אמר לי הקרב אלי את אלו אמרת לי המלך צוני ואמר לי אל יקריב אדם חוץ ממני היום אמר ארבעה אני צד בכל יום ואני מקריב שנים ומתפרנס משנים אם אי אתה מקריב אתה חותך את פרנסתי לא היה לי להקריבן א"ל יפה עשית כל מה שעשית, מעשה באשה אחת שהביאה קומץ של סולת והיה כהן מבזה עליה ואמר ראו מה הן מקריבות מה בזה לאכול מה בזה להקריב נ'אה לכהן בחלום אל תבזה עליה כאלו נפשה הקריבה

זוהר ח"ג דף ט:

אוליפנא דכל מאן דאקריב קרבנא ברעותא דלבא קב"ה אזדמן לקבליה. ת"ח קרבנא דמסכנא חשיב קמי קב"ה דהא הוא קריב תרי קרבנין לקמיה. חד חלביה ודמיה. וחד ההוא דקריב דהא לית ליה למיכל והוא אייתי קרבנא. קרבנא דעני קליל מכלא תרין תורין או תרי בני יונה ואי לאו זעיר קמחא ומתכפר ביה. והוא שעתא מכריזין ואמרי כי לא בזה ולא שקץ ענות עני. כל כך למה בגין דקרבנא דעני עדיף מכלא דהא הוא גרים לי למהוי בעדביה דקב"ה הוא גרים לי למהוי בחולקא דאורייתא בגין כך פליגנא כל0נכסי (ס"א פליגנא נכסי פלגא) למסכני. דהא אינון גרמו לי כולי האי.

.... זכאה חולקהון דצדיקייא דאנון מקרבין בכל יומא ויומא האי קרבנא לקמי קב"ה ומאי איהו גרמייהו ונפשייהו דמקרבין קמיה.

זוהר ח"א דף רלד:

ת"ח בכל אתר קריאה בהאי גוונא דכתיב {במדבר י"ג} ויקרא משה להושע בן נון יהושע לקיימא דוכתיה באתר דאצטרין ולקשרא ליה וכן {בראשית כ"ה} ויקרא שמו יעקב וכתוב {שם ל"ג} ויקרא לו אל אלקי ישראל קב"ה קיים

ליה לאתר דאבשמא דא קריאה לקיומא קא אתיא אי תימא {יונה ג'} ויקראו אל אלקים {שם ב'} קראתי מצרה לי אל יי' הכי הוא ודאי לקשרא ולקיימא קיומא לעילא ומאן איהו סדורא דשבחא דמאריה וכל אינון מלין דבעאן קמי מאריה קיומא יהיב ליה למאריה דאחזי דביה תליא כלא ולא באתר אחרא הא כלא קיים קיומא. כה"ג ויקרא יעקב אל בניו קיים לון בקיומא שלים כגוונא דא ויקרא אל משה אתקיים בקיומיה.

רמב"ם הל' ממרים פרק ג
 הלכה ח וכיצד דנין זקן ממרא, בעת שיפלא דבר איוורה בו חכם המגיע להוראה בין בדבר שיראה בעיניו בין בדבר שקבל מרבותיו, הרי הוא והחולקין עמו עולין לירושלים ובאין לבית דין שעל פתח הר הבית, אומרים להן בית דין כך הוא הדין, אם שמע וקבל מוטב ואם לאו באין כולן לבית דין שעל פתח העזרה ואומרים להם גם הם כך הוא הדין, אם קבלו ילכו להן ואם לאו כולן באין לבית דין הגדול ללשכת הגזית שמשם תורה יוצאת לכל ישראל שנאמר מן המקום ההוא אשר יבחר ה', ובית דין אומר להם כך הוא הדין ויוצאין כולן, חזר זה החכם לעירו ושנה ולמד כדרך שהוא למוד הרי זה פטור, הורה

רמב"ם הל' שגגות פרק טו
 הלכה ב כיצד כהן משיח שטעה בהוראה לעצמו, ודימה שהזרק מרשות לרשות בשבת
 מותר וזרק מרשות לרשות והוא תולה בהוראתו לעצמו, כשיודע לו חטאו יביא פר לחטאת, אבל אם לא תלה בהוראתו אלא שגג וזרק בשגגה, או שתלה בהוראתו ולא היה חכם מופלא, או שעקר כל הגוף בהוראתו לעצמו, או ששגג בהוראתו לבטל מקצת ולא עשה והוא סומך על הוראתו אלא עשה בשגגה, אחרת,
 או שהיה מזיד בהוראה ושגג במעשה, הרי זה פטור מקרבן כלל שדינו להוראת עצמו כדין הקהל להוראת בית דין לכל דבר,

בראשית רבה פרשה נה
 פ' ז ולך לך אל ארץ המוריה, רבי חייא רבה ורבי ינאי חד אמר למקום שהוראה יצאה לעולם,

תענית דף טז.
 מאי הר המוריה פליגי בה רבי לוי בר חמא ורבי חנינא. חד אמר הרי שיצא ממנו הוראה לישראל, וחד אמר הר שיצא ממנו מורא לאומות העולם.

זבחים דף מא:
 מפני מה נאמרה {ויקרא ד} פרוכת הקדש בפר כהן משיח, ולא נאמר בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שסרחה עליו מדינה, אם מיעוטה סרחה פמליא שלו מתקיימת, אם רובה סרחה אין פמליא שלו מתקיימת. לפיכך אם נתן כולן כתיקנן כו'.

סיפרא צו פרשה א
 צו אין צוואה אלא זירוז מיד ולדורות. א"ר שמעון ביותר כל מקום שיש חסרון כיס

יבמות דף מ.
 כתיב {שמות כ"ט} ואכלו אותם אשר כופר בהם, מלמד, שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרין

שבת דף כ.
חבורה זריזין הן
וכהנים זריזין הן
מנחות דף צה:

במקום זריזין הוא דרב אשי ברותא היא, מה נפשך אי אפייה בעינן זריזין, לישא ועריכה נמי
[בעינן] זריזין, ואי לישא [ועריכה] לא בעינן זריזין, אפייה נמי לא בעינן זריזין אלא

יומא דף כח:

אלא שהזריזין מקדימין למצות, שנאמר {בראשית כב} וישכם אברהם בבקר ויחבש וגו'

סוטה דף יב:

שהלכה בזריזות כעלמהר' שמואל בר נחמני אמר העלמה שהעלימה את דבריהותאמר לה
בת
פרעה היליכי את הילד הזה אמר רבי חמא בר' חנינא מתנבאה ואינה יודעת מה מתנבאה,

בבא בתרא דף צא.

אמר רב מאה ועשרים משתאות עשה בעז לבניו, שנאמר {שופטים י"ב} ויהי לו
שלשים בנים ושלשים בנות שלח החוצה ושלשים בנות הביא לבניו מן החוץ וישפט
את ישראל שבע שנים, ובכל אחת ואחת עשה שני משתאות, אחד בבית אביו ואחד
בבית חמיו, ובכולן לא זימן את מנוח, אמר כודנא עקרה במאי פרעא לי תאנא
וכולן מתו בחייו והיינו דאמרי אינשי בחיך דילדת שיתין, שיתין למה לך
איכפל ואוליד חד דמשיתין זריז

מנחות דף מג:

אומר כל הזריז במצוה זו זוכה ומקבל פני שכינה, כתיב הכא וראיתם אותו,
וכתיב התם {דברים ו'} את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד ת"ר חביבין ישראל
סביבן הקב"ה במצות, תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהן ...

חולין דף טז/א

קרא זריזותיה דאברהם קמ"לאמר רבא פשיטא לי, תלוש ולבסוף חברו לענין עבודת כוכבים
הוי תלוש, דאמר מר המשתחוה לבית שלו אסרו, ואי ס"ד הוי מחובר, {דברים י"ב} אלהיהם על

שמות רבה פרשה יא

פ' א א ויאמר ה' אל משה השכם בבקר, הה"ד (משלי כב) חזית איש מהיר במלאכתו
וגו', כדכתיב (בפ' (מלכים א ז) ותשלם כל המלאכה), ד"א חזית איש מהיר זה משה
שהיה מהיר במלאכת המשכן, לפיכך לפני מלכים יתיצב, ר' יהודה אומר חזית איש מהיר
זה משה שהיה זריז להביא המכות על פרעה, לפני מלכים יתי

ויקרא רבה פרשה יא

פ' ט ט רבי ברכיה ורבי חלבו ועולא ביראה ורבי אלעזר בשם רבי חנינא עתיד הקב"ה
להיות ראש חולה לצדיקים לעתיד לבא הה"ד (תהלים מח) שיתו לבכם לחילה לחולה
כתיב והן עולין עליו בעולמה ומראין עליו כאלו באצבע ואומר (שם) כי זה
אלהים אלהינו עולם ועד וגו' בעלמות בזריזות עלמות כאלין עולמתא כדכתיב (שם
סח) בתוך עלמות תופפות תרגם עקילס אתניסאה עולם שאין בו מות עלמות בשני
עולמות ינהגנו בעוה"ז וינהגנו בעולם הבא

במדבר רבה פרשה ז

פ' ו צו את בני ישראל כל מקום שנאמר

צווי הצווי מיד בשעת המעשה ונוהג לדורות רבי יהודה בן בתירה אומר אין צווי
בכל מקום אלא זירוז שנא' (דברים ג) וצו את יהושע וחזקהו לפי דרכנו למדנו

שׁאִין מַחֲזִיקִין אֵלָא הַמוֹחֲזָקִין וְאִין מַזְרִזִין אֵלָא הַמַּזְרִזִין

שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה פֶּרֶשָׁה א
פ' ה' ה' ד"א חזית איש מהיר במלאכתו זה שלמה בן דוד לפני מלכים יתיצב שהיה זרז
בבנין בהמ"ק הה"ד (מלכים א ו) ויבנהו שבע שנים וכתוב אחד אומר (שם) ואת
ביתו בנה שלמה שלש עשרה שנה נמצא מיזפה ומרובה בנין בית שלמה מבנין בהמ"ק

שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה פֶּרֶשָׁה א פ' כב
בעלימות ובזריזות, דבר אחר עלמות, כאילין עולימתא כמד"א (שם סח) בתוך עלמות
תופפות, ד"א עלמות תרגם עקילס אתנסייא, עולם שאין בו מות ומרמזין אלו לאלו
באצבע, ואומרים כי זה

תנא דבי אליהו רבא פרשה טז
פ' טו ברוך המקום ברוך הוא שנתן דברי תורה לישראל שילמדו מהן דרך ארץ שלא ירבו
עונותיהן בעולם, שכל העובר על מה שכתוב בתורה לוקה, שנאמר למי אוי למי
אבוי (משלי כ"ג כ"ט) מיכן אמרו, כל המשכים (ומשחיר) [ומעריב] על היין
סימן רע לו, והוא בידו עוקר עצמו, עליו הוא אומר, ואף כי היין בוגד גבר
יהיר וגו' (חבקוק ב' ה'), ואין יהיר אלא לשון זריזות ומהירות שנאמר חזית
איש מהיר במלאכתו וגו' (משלי כ"ב כ"ט), מיכן אמרו, פועל שקיבל מלאכתו של
בעל הבית, חובה עליו לעשותו כמות שהוא חפץ בו, ואם אינו עושה לו רצונו,
עליו הוא אומר, ארור עושה מלאכת ה' רמייה וגו' (ירמיה מ"ח י')

בראשית רבה פרשה נו
פ' ז ז ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים אברהם אברהם, תני רבי חייא לשון חיבה לשון
זירוז, ר' אליעזר בן יעקב אמר לו ולדורות, אין דור שאין בו כאברהם ואין
דור שאין בו כיעקב ואין דור שאין בו כמשה ואין דור שאין בו כשמואל

שמות רבה פרשה ב
פ' ו תני רשב"י מהו משה משה לשון חיבה לשון זירוז, ד"א משה משה הוא
שלמד תורה בעוה"ז והוא עתיד ללמד בעוה"ב

קידושין דף כט.

כאשר צוה אותו אלהים, אותו ולא אותה אשכחן מיד, לדורות מנלן תנא דבי ר'
ישמעאל כל מקום שנאמר צו אינו אלא זירוז מיד ולדורות, זירוז דכתיב {דברים
ג} וצו את יהושע וחזקה ואמצהו, מיד ולדורות דכתיב {במדבר טו} מן היום
אשר צוה ה' והלאה לדורותיכם לפדותו מנלן דכתיב {שמות יג} כל בכור בניך
תפדה והיכא דלא פרקיה אבוה מיחייב איהו למפרקיה, דכתיב {במדבר יח} פדה

סיפרי נשא פסקא א
צו הציווי מיד בשעת מעשה ולדורות אתה אומר הציווי מיד בשעת מעשה
(ולדורות) או אינו אלא לאחר זמן ת"ל צו וגו' ויעשו כן בני"י וגו' הא למדנו
שהציווי מיד בשעת מעשה ולדורות מנין ת"ל צו את בני"י ויקחו אליך שמן זית
זך וגו' הא למדנו שהציווי מיד בשעת מעשה ולדורות מנין ת"ל צו את בני"י
ויקחו אליך שמן זית דך וגו' [יערך אתו אהרן וגו' חקת עולם לדרתיכם]
(ויקרא כ"ח) הא למדנו שהציווי מיד בשעת מעשה ולדורות מציווי הזה מנין לכל
הצוואות שבתורה היה רבי ישמעאל אומר הואיל ונאמרו צוואות בתורה סתם ופרט
באחת מהם שאינה אלא מיד בשעת מעשה ולדורות אף פורטני בכל הצוואות שבתורה
שלא יהיו אלא מיד בשעת מעשה ולדורות ר' יהודה בן בתירה אומר אין הציווי
בכל מקום אלא זירוז שנ' וצו את יהושע והזקה ואמצהו (דברים ג') לפי

דרכינו למדנו שאין מחזקים אלא (המוחזקים) [המחוזקים] ואין מזרזים אלא למזרזים ר' שמעון בן יוחי אומר אין ציווי בכל מקום אלא חסרון כיון שנאמר צו את בניי ויקחו אליך שמן זית זך (ויקרא כ"ד) צו את בניי וישלחו מן

זהר חדש מדרש רות מאמר כהנים לויים ישראלים על הקרבן ועל דאא אצטריך כהנא למהוי חכימא בחכמה, ויאה בסוכלתנו, ושפיר בנהירו דאורייתא, וזרזי, ופקח יתיר מכל עלמא ואם ע"ה הוא, עבודתו לאו עבודה, ועליה כתיב לא יתיצבו הוללים לנגד עיניך

שיר השירים רבה פרשה א
פ' א א [א] שיר השירים, זה שאמר הכתוב על ידי שלמה (משלי כב) חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב בל יתיצב לפני חשוכים, חזית איש מהיר במלאכתו זה יוסף דכתיב ביה (בראשית לט) ויבא הביתה לעשות מלאכתו, רבי יהודה ור' נחמיה ר' יהודה אומר יום ניבול וזבול היה יום טיאטרון היה ור' נחמיה אומר יום טיאטרון של נילוס היה והלכו כולם לראות והוא נכנס למלאכתו לחשוב חשבונותיו של רבו, ר' פנחס אומר בשם ר' שמואל בר אבא כל שהוא משמש את רבו כראוי הוא יוצא לחירות מנין אנו למדין מיוסף על ידי ששמש את רבו כהוגן יצא לחירות לפיכך לפני מלכים יתיצב זה פרעה שנאמר (שם מא) וישלח פרעה ויקרא את יוסף וירצו מן הבור, בל יתיצב לפני חשוכים זה פוטיפר שהחשיך הקב"ה את עיניו וסירטו

מכילתא בא מסכת דפסחא פרשה ט
ושמרתם את המצות ר' יאשיה אומ' אל תקרי כן אלא ושמרתם את המצות כדרך שאין מחמיצין
את המצה כך אין מחמיצין את המצוה אלא אם בא מצוה לידך עשה אותה מיד סיפרי ואתחנן פויסקא לו
חביבים ישראל שסיבבן הקב"ה במצות תפילין בראש ותפילין בזרוע מזוזה בפתחיהם ציצית על ד' כנפות כסותך ועליהם אמר דוד שבע ביום חללתיך (תילים קי"ט) נכנס למרחץ

סיפרי ראה פויסקא נח
אשר אנכי נותן לפניכם היום יהיו חביבים (עליך היום) [עליכם] כאלו היום קבלתם אותם מהר סיני יהו רגילים בפנים כאלו היום שמעתם אותם:

קהלת רבה פרשה ז
פ' מא א [כ"ח] אשר עוד בקשה נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי, בנוהג שבעולם אלף בני אדם נכנסין למקרא יוצאין מהן ק' למשנה, יוצאין מהן עשרה לתלמוד, יוצא מהם אחד להוראה, הה"ד אדם אחד מאלף מצאתי,

שבת דף קלח/ב
תנו רבנן כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל, שנאמר {עמוס ח} הנה ימים באים נאם ה' אלהים והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמע את דברי ה', וכתוב {עמוס ח} ונעו מים עד ים ומצפון ועד מזרח ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו. דבר ה' זו הלכה, דבר ה' זה הקץ, דבר ה' זו נבואה...תניא, רבי שמעון בן יוחי אומר חס ושלוש שתשתכח תורה מישראל, שנאמר {דברים לא} כי לא תשכח מפי זרעו. אלא מה אני מקיים ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו שלא ימצאו

יור"ד הל' כבוד רבו ות"ח סימן רמב
לא מקרי הוראה אלא בדבר שיש בו חדוש לשואל אבל בהוראה ידועה שהיא פשוטה לכל

כגון נותן טעם לפגם או לבטל איסור בששים וכיוצא באלו מותר :